

ÜNİTE III

BİLANÇO HESAPLARININ İNCELENMESİ

Hazır Değerler

İsmail KELES.

1-DÖNEN VARLIKLAR

İşletmenin bir faaliyet dönemi içinde elden çıkarmayı, nakite dönüştürmeyi veya satmayı düşündüğü tüm varlıklar ile bir yıl içinde tahsil edilecek alacakların yer aldığı gruptur. İşletme faaliyetlerini devam ettirmek ve kar elde etmek için sık alıp satabileceği varlıklara ihtiyaç duyar. Dönen varlıklar işletmenin faaliyet döngüsünü devam ettirmesi için gerekli olan varlıklardır. Bu grup ayrıca işletmenin brüt çalışma sermayesi olarak tanımlanır. Dönen varlıklar en likit varlıklardan başlamak üzere likidite sırasına göre alt gruplara ayrılmıştır. Her grup içinde yer alan hesaplar o grubun ana özelliğini sağlamaktadır. Bu gruplar;

10 - Hazır Değerler; Paraya en çabuk ve en kayıpsız dönüşebilen, nakit ve nakit benzeri varlıkların yer aldığı gruptur.

11 - Menkul Kıymetler; Bir faaliyet dönem içinde satmak üzere geçici amaçla satın alınan hisse senedi, tahvil, bono gibi her türlü menkul kıymetlerin yer aldığı gruptur.

12 - Ticari Alacaklar; Ana faaliyet konusu mal veya hizmet satışı sonucu ortaya çıkan ve vadesi bir yılı aşmayan alacaklar bu grupta yer alır

13 - Diğer Alacaklar; Ana faaliyet konusu dışındaki işlemler sonucu ortaya çıkan ve vadesi bir yılı aşmayan alacaklar bu grupta yer alır

15 - Stoklar; İşletmenin ürettiği ya da satmak üzere satın aldığı varlıklarının bulunduğu gruptur.

17 - Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri; İnşaat ve onarım işleri ile uğraşan işletmelerin yıllar itibariyle biriken maliyetlerini takip etmek amacıyla kullanılan hesapların yer aldığı gruptur.

18 - Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları; İşletmenin birden fazla dönemi kapsayan gelir ve giderlerinin ait oldukları dönemler içinde gelir ve gider hesaplarına yazılması için kullanılan bekletme hesaplarının yer aldığı gruptur.

19 - Diğer Dönen Varlıklar; İşletmenin dönen varlık özelliğine sahip ancak yukarıdaki hesap gruplarının kapsamına girmeyen diğer varlıklarının izlendiği gruptur.

10- HAZIR DEĞERLER

Bu grup, menkul kıymetler hariç nakit olarak elde veya bankada bulunan paralar ile istenildiği zaman değer kaybına uğramadan paraya çevirme imkânı bulunan varlıkları kapsar. Varlıklar içinde **likiditesi en yüksek** olan gruptur. Bu grupta yer alan hesapların en büyük özelliği paraya diğer tüm varlıklardan daha hızlı ve kayıpsız olarak dönüşebilmesidir. Bu grupta işletmenin nakit parası, banka hesabındaki paraları, çekleri ve likiditesi yüksek tüm diğer varlıkları yer alabilir. İşletmenin en çok kullandığı hesaplar bu grupta bulunur. Bu grupta yer alan hesaplar şu şekilde sıralanır;

100 - Kasa Hesabı

101 - Alınan çekler

102 - Bankalar

103 - Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri (-)

108 - Diğer Hazır Değerler

İsmail KELES.

100-KASA HESABI

Bu hesap, işletmenin elinde bulunan ulusal ve yabancı paraların **TL karşılığının** izlenmesi için kullanılır. Mevcut bulunan nakit para bu hesapta takip edilir. İşletmenin kasasına **nakit para girişi veya kasasından nakit para çıkışı** olduğunda kullanılır.

YEVMIYE KAYDI

_____ / _____
Borç =>Kasaya para girişi
İlgili hesap / hesaplar
_____ / _____
_____ / _____
İlgili hesap / hesaplar
Alacak =>Kasadan para çıkışı
_____ / _____

Hesabın yevmiye defterine kaydedilmesi; Kasa hesabı bir varlık hesabıdır. Hesabın yevmiye kaydında sol üst tarafa (borç tarafına) yazılması halinde işletmeye nakit para girişi olduğu, sağ alt tarafa (alacak tarafına) yazılması halinde ise işletmeden nakit para çıkışı olduğu anlamına gelir. Karşılanna ise işlem ile ilgili diğer hesaplar yazılır.

DEFTERİ KEBİR

Borç	Kasa	Alacak
İlk kayıt tutarı,	Kasadan çıkan para tutarları	
Kasaya giren para tutarları		
Borç Kalanı		
↓		
(Kasada kalan mevcut nakit para tutarı)		

Hesabın defteri kebirde kaydedilmesi; Hesaba ilk kayıt borç tarafına yapılır. Her kasaya giren nakit para tutarı defteri kebirde hesabın sol tarafına (borç tarafına) yazılırken, kasadan çıkan nakit para tutarları ise hesabın sağ tarafına (alacak tarafına) yazılır. Kasaya para girişi olmadan kasadan para çıkışı olması mümkün olmadığı için alacak tarafı toplamının borç tarafı toplamından daha fazla çıkması mümkün değildir. Yani bu hesap tüm varlık hesapları gibi ya kalan vermez ya da sadece borç kalanı verir, hesap alacak kalanı vermez. Kasa hesabının borç kalanı kasadaki mevcut kalan nakit para tutarını gösterir.

İsmail KELES

100-KASA HESABI

Nakit Mal Satışı

İşletme 10.000 TL + %18 KDV ile nakit olarak mal satmıştır.

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____

Nakit Mal Alışı

İşletme 5.000 TL + %18 KDV ile nakit olarak mal almıştır.

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____

İsmail KELES.

Kasaya Döviz Giriş Çıkışı

İşletme 6 TL kur ile 10.000 \$ satın almıştır.

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

Döviz Bozdurulmadan Dönem Sonu Gelirse

Dönem sonu kur 6.5 TL'dir.

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

Dönem sonu kur 5.6 TL'dir.

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

**Dövizin
Bozdurulması**

10.000 \$ kur 6.3TL'den bozdurulur ise;

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

10.000 \$ kur 5.8 TL'den bozdurulur ise;

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

İsmail KELES

Kasaya Döviz Giriş Çıkışı Örnekler

İşletme 5.8 TL kur ile 5.000 \$ satın almıştır.

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____



5.000 \$ kur 6.3 TL'den bozdurulmuştur.

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

İşletme 7 TL kur ile 20.000 Avro satın almıştır.

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____



Dönem sonu kur 6.7 TL'dir.

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

İsmail KELES.

Kasaya Döviz Giriş Çıkışı Örnekler

İşletme 5.2 TL kur ile 8.000 \$ satın almıştır.

____ / ____ / ____ / ____

____ / ____ / ____ / ____



2.000 \$ kur 5.3 TL'den bozdurulmuştur.

____ / ____ / ____ / ____

____ / ____ / ____ / ____



Dönem sonu kur 4.7 TL'dir.

____ / ____ / ____ / ____

____ / ____ / ____ / ____

İsmail KELES.

Kasaya Döviz Giriş Çıkışı Örnekler

İşletme 5.5 TL kur ile 7.000 \$ satın almıştır.

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____



3.000 \$ kur 5.2 TL'den bozdurulmuştur.

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____



Dönem sonu kur 5.8 TL'dir.

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____



İzleyen yıl 1.000 \$ kur 6 TL'den bozdurulmuştur.

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

İsmail KELES.

Kasanın Sayılması

İşletmenin kasa hesabı borç kalanı 5.000TL'dir. Dönem sonunda sayım yapılmış ve kasada 4.000TL tespit edilmiştir.



Sayım Sonucu < Kayıtlar ise Noksan var anlamına gelir.



Sayım günü noksanın sebebi araştırılır.



Noksanın sebebi sayım günü bulunursa;

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____



Noksanın sebebi sayım günü bulunamazsa;

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____



Noksanın sebebi daha sonra bulunursa;

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____



Noksanın sebebi daha sonra da bulunamaz ise;

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____

İsmail KELES

Kasa Noksanının Nedenleri

- Ödeme kaydının eksik yapılması ya da hiç yapılmaması
- Fazla ödeme yapılması
- Tahsilatın eksik yapılması
- Sorumlunun zimmetine para geçirmesi

İsmail KELES.

Kasanın Sayılması

İşletmenin kasa hesabı borç kalanı 5.000TL'dir. Dönem sonunda sayım yapılmış ve kasada 7.000TL tespit edilmiştir.



Sayım Sonucu > Kayıtlar ise Fazla var anlamına gelir.



Sayım günü fazlanın sebebi araştırılır.



Fazlanın sebebi sayım günü bulunursa;

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____



Fazlanın sebebi sayım günü bulunamazsa;

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____



Fazlanın sebebi daha sonra bulunursa;

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____



Fazlanın sebebi daha sonra da bulunamaz ise;

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____

İsmail KELEŞ

Kasa Fazlasının Nedenleri

- Tahsilat kaydının eksik yapılması yada hiç yapılmaması
- Fazla para tahsil edilmesi
- Ödemenin eksik yapılması
- Ödemenin fazla kaydedilmesi

İsmail KELES.

Döviz Kasasının Sayılması

İşletmenin kayıtlarına 6 TL kur ile aldığı 10.000 \$ mevcuttur. Dönem sonunda yapılan kasa sayımında kasada 9.900 \$ tespit edilmiştir. Dönem sonu kur 5.8 TL'dir.



____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

İşletmenin kayıtlarına 6 TL kur ile aldığı 10.000 \$ mevcuttur. Dönem sonunda yapılan kasa sayımında kasada 58.000 TL tespit edilmiştir



____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

İsmail KELES

101- ALINAN ÇEKLER HESABI

Çek; Bankaya hitaben yazılan ve banka hesabından ödeme talimatı niteliğindeki kıymetli evraklardır. İşletme nakit para yerine çek vererek ödemeyi banka aracılığı ile yapabilir. Ayrıca bir başkasının yazdığı çekide para yerine alabilir.

Alınan Çekler hesabı; işletmenin başkasından aldığı çeklerin tahsil edilene veya bir başkasına devredilene (ciro edilene) kadar izlenmesi için kullanılır. Bu hesaba kaydedilen çekler işletme tarafından yazılmamıştır. Eğer işletme kendisi çek yazıp başkasına verirse (çek keşide ederse) ortaya çıkan çek borçları bu hesapta değil 103- Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri hesabında takip edilir.

YEVMIYE KAYDI

_____ / _____
Borç => Başkasından çek alınması
İlgili hesap / hesaplar
_____ / _____
_____ / _____
İlgili hesap / hesaplar
Alacak => Alınan çekin tahsil veya ciro edilmesi
_____ / _____

Hesabın yevmiye defterine kaydedilmesi; Alınan Çekler hesabı bir varlık hesabıdır. Hesabın yevmiye kaydında sol üst tarafa (borç tarafına) yazılması halinde işletmeye çek girişi olduğu, sağ alt tarafa (alacak tarafına) yazılması halinde ise işletmenin bu çeki tahsil ettiği yada bir başkasına devrettiği (ciro ettiği) anlamına gelir. Karşılıklarına ise işlem ile ilgili diğer hesaplar yazılır.

DEFTERİ KEBİR

Borç	Alınan Çekler	Alacak
İlk kayıt tutarı, Alınan çeklerin tutarları	Tahsil edilen veya ciro edilen çeklerin tutarları	
Borç Kalanı		
↓		
(Mevcut bekleyen henüz tahsil edilmemiş çeklerin tutarı)		

Hesabın defteri kebirde kaydedilmesi; Hesaba ilk kayıt borç tarafına yapılır. Alınan bütün çeklerin tutarları defteri kebirde hesabın sol tarafına (borç tarafına) yazılırken, tahsil edilen veya ciro edilen çeklerin tutarları ise hesabın sağ tarafına (alacak tarafına) yazılır. İşletmeye çek girişi olmadan çekin hesaptan çıkması mümkün olmadığı için alacak tarafı toplamının borç tarafı toplamından daha fazla çıkması mümkün değildir. Yani bu hesap tüm varlık hesapları gibi ya kalan vermez ya da sadece borç kalanı verir, hesap alacak kalanı vermez. Alınan Çekler hesabının borç kalanı işletmenin elinde bulunan henüz tahsil edilmemiş çeklerin tutarını gösterir.

İsmail KELES

Çek Alınması

İşletme 10.000 TL + % 18 KDV ile mal satmış karşılığında çek almıştır.

101-Alınan Çekler	11.800
-Cüzdandaki Çekler	
600-Yurt İçi Satışlar	10.000
391-Hesaplanan KDV	1.800



Çek tahsile gönderilmiştir.

101-Alınan Çekler	11.800
-Tahsildeki Çekler	
101-Alınan Çekler	11.800
-Cüzdandaki Çekler	



Çek 100 TL komisyon kesilerek tahsil edilmiştir.

100-Kasa	11.700
770-Genel Yönetim Giderleri	100
101-Alınan Çekler	11.800

Çek ciro edilerek aynı tutarda mal alınmıştır.

153-Ticari Mallar	10.000
191-İndirilecek KDV	1.800
101-Alınan Çekler	11.800

Çek vadeli ise özün önceliği kavramı gereği en geç dönem sonuna kadar senetlere aktarılır.

121-Alacak Senetleri	11.800
101-Alınan Çekler	11.800

Ana faaliyet satışından gelen çekler için ödenen komisyonlar için; 770-Genel Yönetim Giderleri
Ana faaliyet dışı satışından gelen çekler için ödenen komisyonlar için; 653-Komisyon Giderleri

Döviz Çeki Alınması

İşletme 50.000 TL + %18 KDV ile mal satmış
ve karşılığında 10.000 \$'lık çek almıştır.

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

Çek Tahsil Edilmeden Dönem Sonu Gelirse

Dönem sonu kur 6.5 TL'dir.

____ / ____ / ____

Dönem sonu kur 5.6 TL'dir.

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

Eğer bu çek vadeli ise;

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

Eğer bu çek vadeli ise;

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

**Çekin Tahsil
Edilmesi**

Çek 6.2 TL kur ile nakit tahsil edilirse;

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

Çek 5.75 TL kur ile nakit tahsil edilirse;

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

Mal satışından kaynaklanan ve aynı
dönem içinde gerçekleşen kur artışları
için 646-Kambiyo Karları hesabı yerine
600-Yurt İçi Satışlar hesabının
kullanılması daha uygundur.

102-BANKALAR HESABI

İşletmenin bankada bulunan mevduat hesabına yapılan para giriş ve çıkışlarının takip edildiği hesaptır. İşletmenin bankada bulunan mevduat hesabına alacaklı cari hesap adı da verilir. İşletme parasını vadesiz (faizsiz) mevduat hesabına yatırabileceği gibi faiz elde etmek için vadeli (faizli) mevduat hesabında yatırabilir ancak bu hesaplarda bulunan tutarlar asla eksi bakiye vermez.

YEVMIYE DEFTERİ

Borç => Bankaya para girişi	/
İlgili hesap / hesaplar	/
İlgili hesap / hesaplar	/
Alacak => Bankadan para çıkışı	/

Hesabın yevmiye defterine kaydedilmesi; Bankalar hesabı bir varlık hesabıdır. Hesabın yevmiye kaydında sol üst tarafa (borç tarafına) yazılması halinde işletmenin banka hesabına para girişi olduğu, sağ alt tarafa (alacak tarafına) yazılması halinde ise işletmenin banka hesabından para çıkışı olduğu anlamına gelir. Karşılıklarına ise işlem ile ilgili diğer hesaplar yazılır.

DEFTERİ KEBİR

Borç	Bankalar	Alacak
İlk kayıt tutarı,	Bankadan çıkan para tutarları	
Bankaya giren para tutarları		
Borç Kalanı		
↓		
(Kasada kalan mevcut nakit para tutarı)		

Hesabın defteri kebir kaydedilmesi; Hesaba ilk kayıt borç tarafına yapılır. Her bankaya giren para tutarı defteri kebirde hesabın sol tarafına (borç tarafına) yazılırken, bankadan çıkan para tutarları ise hesabın sağ tarafına (alacak tarafına) yazılır. Bankaya para girişi olmadan bankadan para çıkışı olması mümkün olmadığı için alacak tarafı toplamının borç tarafı toplamından daha fazla çıkması mümkün değildir. Yani bu hesap tüm varlık hesapları gibi ya kalan vermez ya da sadece borç kalanı verir, hesap alacak kalanı vermez. Bankalar hesabının borç kalanı bankadaki vadeli ya da vadesi mevduat hesabında bulunan para tutarını gösterir.

İsmail KELES

Bankaya Döviz Giriş Çıkışı

İşletme 5 TL kur ile 10.000 \$'ını bankaya yatırmıştır.

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

Dövizin Çekilmesi

Döviz Çekilmeden Dönem Sonu Gelirse

Dönem sonu kur 5.5 TL'dir.

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

Dönem sonu kur 4.7 TL'dir.

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

4.000 \$ kur 5.3TL'den çekilir ise;

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

6.000 \$ kur 4.6 TL'den çekilir ise;

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

İsmail KELES

Bankaya Faize Para Yatırılması

İşletme %12 faiz oranı 9 ay vade ile
01.01.2019 tarihinde bankaya
100.000 TL para yatırmıştır.

_____ 01 / 01 / 2019 _____

_____ / ... / _____

$$\text{Faiz} = \frac{\text{Anapara} \times \text{Faiz Oranı} \times \text{Süre}}{100,1200,36.000}$$

Vade sonunda %10 stopaj kesilmiştir.

_____ 01 / 10 / 2019 _____

_____ / ... / _____

İşletme %12 faiz oranı 9 ay vade ile
01.09.2019 tarihinde bankaya
100.000 TL para yatırmıştır.

_____ 01 / 09 / 2019 _____

_____ 31 / 12 / 2019 _____

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____

Vade sonunda %10 stopaj kesilmiştir.

_____ 01 / 06 / 2020 _____

_____ / ... / _____

Para vade başı ile dönem sonu arasında hesaptan çekilirse;

_____ / ... / 2019 _____

_____ / ... / _____

Para dönem sonu ile vade sonu arasında hesaptan çekilirse;

_____ / ... / 2020 _____

_____ / ... / _____

İsmail KELES.

Bankaya Faize Döviz Yatırılması

İşletme %12 faiz oranı 9 ay vade ile
01.09.2019 tarihinde bankaya
10.000 \$ yatırmıştır. Vade başı kur
5.2TL'dir.

_____ 01 / 09 / 2019 _____

_____ / ... / _____

Dönem sonu kur 5.5 TL'dir.

_____ 31 / 12 / 2019 _____

_____ 31 / 12 / 2019 _____

_____ / ... / _____

Vade sonunda %10 stopaj kesilmiştir.
Vade sonu kur 6 TL'dir.

_____ 01 / 06 / 2020 _____

_____ / ... / _____

İsmail KELES.

103-VERİLEN ÇEKLER VE ÖDEME EMİRLERİ HESABI (-)

İşletmenin kendisi tarafından yazılan (keşide edilen) çeklerin takip edildiği hesaptır. Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri hesabı işletmenin kısa süre içinde banka hesabından ödemesi gereken çek şeklindeki borçlarını göstermektedir. Hesap aktifi düzenleyen pasif karakterli bir hesaptır ve işleyişi kaynak hesapları ile aynıdır. Bir kaynak hesabı olmasına rağmen Hazır Değerler grubunu gerçek değeriyle gösterilebilmesi için bilançonun aktifinde ve bu grup içinde yer almaktadır. Hesap bilançoda gösterilirken hazır değerler grubu toplamına eklenmez, grubun toplamından çıkartılır. Bu hesapta işletmenin kendi düzenlediği çekler bulunur, işletmenin başkasından aldığı çekler 101- Alınan Çekler hesabında takip edilir.

YEVMIYE DEFTERİ		
İlgili hesap / hesaplar		
Alacak =>Çek keşide edilmesi		
/		
/		
Borç =>Çekin banka hesabından ödenmesi		
İlgili hesap / hesaplar		
/		
/		

Hesabın yevmiye defterine kaydedilmesi; Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri hesabı bir kaynak hesabıdır. Hesabın yevmiye kaydında sağ alt tarafa (alacak tarafına) yazılması halinde işletmenin çek yazarak karşı tarafa borçlandığı, sol üst tarafa (borç tarafına) yazılması halinde ise karşı tarafın çeki işletmenin banka hesabından tahsil ettiği anlamına gelir. Karşılına ise işlem ile ilgili diğer hesaplar yazılır.

DEFTERİ KEBİR		
Borç	Verilen Çek. ve Ödeme Emirleri	Alacak
Ödenen çeklerin tutarları	İlk kayıt tutarı, Keşide edilen çeklerin tutarları	
	Alacak Kalanı	
	↓	
	(Henüz Ödenmemiş Çeklerin Tutarı)	

Hesabın defteri kebir kaydedilmesi; Hesaba ilk kayıt alacak tarafına yapılır. İşletmenin her keşide ettiği çek tutarı defteri kebirde hesabın sağ tarafına (alacak tarafına) yazılırken, banka hesabından ödenen çek tutarları ise hesabın sol tarafına (borç tarafına) yazılır. İşletme çek yazmadan çek borcu ödemeyeceği için borç tarafı toplamının alacak tarafı toplamından daha fazla çıkması mümkün değildir. Yani bu hesap tüm kaynak hesapları gibi ya kalan vermez ya da sadece alacak kalanı verir, hesap borç kalanı vermez. Bu hesabın alacak kalanı işletmenin yazdığı ancak henüz ödemediği çeklerin tutarını gösterir.

İsmail KELES

Çek Yazılması

A işletmesi B işletmesinden 10.000 TL + %18 KDV ile mal almış karşılığında 1.000 TL nakit, 2.000 TL'lik çek ciro etmiş, 3.000 TL'lik çek keşide etmiş ve kalanını ise havale etmiştir.

A işletmesinin mal alış kaydı;

_____ / ... / ... / _____

B işletmesinin mal satış kaydı;

_____ / ... / ... / _____

Çek Ödenmiştir.

_____ / ... / ... / _____

_____ / ... / ... / _____

İsmail KELES.

Döviz Çeki Yazılması

İşletme 40.000 TL + %18 KDV ile mal almış
ve karşılığında 10.000 \$'lık çek yazmıştır.

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

Çek Ödenmeden Dönem Sonu Gelirse

Dönem sonu kur 5 TL'dir.

____ / ____ / ____

Dönem sonu kur 4.5 TL'dir.

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

Eğer bu çek vadeli ise;

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

Eğer bu çek vadeli ise;

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

Çek 4.9 TL kur ile nakit ödenirse;

____ / ____ / ____

**Çekin
Ödenmesi**

____ / ____ / ____

Çek 4.6 TL kur ile nakit ödenirse;

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

İsmail KELES

108-DİĞER HAZIR DEĞERLER HESABI

İşletmenin paraya hemen dönüşebileceği varsayılan yani hazır değer niteliğindeki ancak kasa ve bankasındaki parası ile çekleri dışında kalan tüm varlıkları bu hesapta takip edilir. Hazır değer niteliğinin olması için alacaklılık hakkı veya kullanım süresinin uzun bir süreyi kapsamaması gerekir. Bu hesapta takip edilen başlıca diğer hazır değerler;

- Pullar
- Kredi kartı ile yapılan ve hesaba kısa sürede geçecek olan (tek çekim) satış alacakları
- Tahvil kuponları
- Kar payı (temettü) kuponları
- Yoldaki paralar
- Posta çekleri
- Kısa sürede hesaba geçecek olan posta ve banka havaleleri vb

YEVMIYE DEFTERİ

Borç =>Diğer hazır değer girişi
İlgili hesap / hesaplar

İlgili hesap / hesaplar
Alacak =>Diğer hazır değer çıkışı / tahsili

Hesabın yevmiye defterine kaydedilmesi; Diğer Hazır Değerler hesabı bir varlık hesabıdır. Hesabın yevmiye kaydında sol üst tarafa (borç tarafına) yazılması halinde işletmeye diğer hazır değer niteliğindeki bir varlığın girişi olduğu, sağ alt tarafa (alacak tarafına) yazılması halinde ise bu varlığın tahsil edildiği, kullanıldığı ya da çıkışının yapıldığı anlamına gelir. Karşılına ise işlem ile ilgili diğer hesaplar yazılır.

DEFTERİ KEBİR

Borç	Diğer Hazır Değerler	Alacak
İlk kayıt tutarı, İşletmeye giren diğer hazır değerlerin tutarı	Kullanılan veya tahsil edilen diğer hazır değerlerin tutarı	
Borç Kalanı ↓ (Mevcut bekleyen diğer hazır değerlerin tutarı)		

Hesabın defteri kebirde kaydedilmesi; Hesaba ilk kayıt borç tarafına yapılır. İşletmeye girişi yapılan her diğer hazır değer tutarı defteri kebirde hesabın sol tarafına (borç tarafına) yazılırken, kullanılan veya tahsil edilerek hesaptan çıkartılan diğer hazır değerlerin tutarları ise hesabın sağ tarafına (alacak tarafına) yazılır. İşletmeye diğer hazır değer girişi olmadan diğer hazır değer çıkışı mümkün olmadığı için alacak tarafı toplamının borç tarafı toplamından daha fazla çıkması mümkün değildir. Yani bu hesaptan tüm varlık hesapları gibi ya kalan vermez ya da sadece borç kalanı verir, hesap alacak kalanı vermez. Diğer hazır değerler hesabının borç kalanı işletmenin henüz kullanmadığı, tahsil etmediği ya da çıkışı yapılmayan mevcut diğer hazır değer niteliğindeki varlıklarının tutarını gösterir.

İsmail KELES

Pulların Kaydedilmesi

İşletme tanesi 1 TL'den 1.000 adet posta pulu satın almış ve nakit ödemiştir.

Satın alınan pullar aktifleştirildi ise;

(Satın alınan pullar kullanıldıkça gider yazılacaktır.)

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____

Dönem sonunda 300 adet pul kalmıştır.

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____

Satın alınan pullar gider yazıldı ise;

(Satın alınan pullar kullanılmadan gider yazılacaktır.)

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____

Dönem sonunda 300 adet pul kalmıştır.

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____

GİDER HESAPLARI

Yönetim – 770-Genel Yönetim Giderleri
Pazarlama – 760-Paz. Satış Dağ. Giderleri
Ar-ge – 750-Ar-ge Giderleri
Hizmet – 740-Hizmet Üretim Giderleri
Üretim – 730-Genel Üretim Giderleri

Pulların bekletilmesi için 108-Diğer Hazır Değerler hesabı yerine 180-Gelecek Aylara Ait Giderler hesabı da kullanılabilir.

Kredi Kartı İle Mal Satış İşlemleri

İşletme 30.000 TL + %18 KDV ile mal satmış
ve karşılığında kredi kartı ile tahsilat yapmıştır.

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____



Para hesaba aktarılmıştır.

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____

Paranın hesaba geçmesi bir aydan uzun sürede gerçekleşecek ise ya da hesaba taksitli olarak geçecek ise 108-Diğer Hazır Değerler hesabı yerine 127-Diğer Ticari Alacaklar hesabı kullanılır.

Ismail N. LES.

KUPONLAR

HİSSE SENEDİ

Sahibine ortaklık hakkı sağlayan belgedir.

Hisse senetleri satın alınan şirketin dönem sonunda kar elde etmesi halinde

Elde ettiği karı dağıtma kararı verilirse

Hisse senedi sahiplerine kardan alacakları payı gösteren bir kupon verilir.

Bu kupona Kar Payı (Temettü) Kuponu adı verilir.

TAHVİL - BONO

Sahibine alacaklılık hakkı sağlayan belgedir.

Tahvil vade sonunda sahibine faiz geliri elde eder.

Tahvil-Bononun vade sonu geldiğinde sahibine satın aldığı tahvilin-bononun faizini gösteren bir kupon verilir.

Bu kupona Tahvil Kuponu adı verilir.

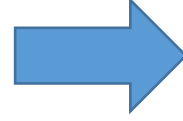
İsmail KELES.

Tahvil Kuponunun Kaydedilmesi

Satın alınan tahvil için vade sonunda 10.000 TL'lik faiz hak edilmiş ve bir kupon alınmıştır.

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____



Tahvil kuponu banka aracılığı ile tahsil edilmiştir.

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____

İsmail KELES.

Kar Payı (Temettü) Kuponunun Kaydedilmesi

Bir başka şirketin %0-10 arası ortağı olunması halinde ortak olunan şirkete BAĞLI MENKUL KIYMET adı verilir.

İşletme X AŞ'nin %8 ortağıdır.
X AŞ karının 100.000 TL'sini dağıtma kararı almıştır.

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____

Kar dağıtımı uzun sürede gerçekleşecek ise 108-Diğer Hazır Değerler hesabı yerine 136-Diğer Çeşitli Alacaklar hesabı kullanılır.

Bir başka şirketin %10-50 arası ortağı olunması halinde ortak olunan şirkete İŞTİRAK adı verilir.

İşletme X AŞ'nin %20 ortağıdır.
X AŞ karının 100.000 TL'sini dağıtma kararı almıştır.

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____

Kar dağıtımı uzun sürede gerçekleşecek ise 108-Diğer Hazır Değerler hesabı yerine 132-İştiraklerden Alacaklar hesabı kullanılır.

Bir başka şirketin %50 üzeri ortağı olunması halinde ortak olunan şirkete BAĞLI ORTAKLIK adı verilir.

İşletme X AŞ'nin %60 ortağıdır.
X AŞ karının 100.000 TL'sini dağıtma kararı almıştır.

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____

Kar dağıtımı uzun sürede gerçekleşecek ise 108-Diğer Hazır Değerler hesabı yerine 133-Bağlı Ortaklıklardan Alacaklar hesabı kullanılır.

İsmail KELLİ

ÜNİTE TESTLERİ

ÇÖZÜM

SORU

İşletme 10.08.2010 tarihinde bankada açtırdığı hesaba 110.000 avro yatırmış, 16.09.2010 tarihinde 30.000 avro, 21.11.2010 tarihinde ise 35.000 avro hesaptan çekmiştir. (1 avro 10.08.2010 tarihinde 1,96 TL, 16.09.2010 tarihinde 1,93 TL, 21.11.2010 tarihinde 1,93 TL, 31.12.2010 tarihinde 1,98 TL'dir.)

Buna göre, işletmenin 31.12.2010 tarihinde yapması gereken kayıta aşağıdaki hesaplardan hangisinin kullanımı doğrudur?

- A) Bankalar hesabı borçlu 125.540 TL
- B) Kambiyo Zararları hesabı alacaklı 1950 TL
- C) Bankalar hesabı alacaklı 127.400 TL
- D) Kambiyo Kârları hesabı alacaklı 900 TL
- E) Kambiyo Kârları hesabı borçlu 2.200 TL

İsmail KELES

ÜNİTE TESTLERİ

SORU

İşletmenin 01.11.2016 tarihinde yıllık %18 faiz oranı ile 3 aylığına yatırdığı 50.000TL'lik vadeli hesapla ilgili dönem sonunda yapılması gereken yevmiye kaydı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) _____/_____
Gelir Tahakkukları 1.500
Faiz Gelirleri 1.500
_____/_____
- B) _____/_____
Bankalar 1.275
Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar 225
Faiz Gelirleri 1.500
_____/_____
- C) _____/_____
Bankalar 1.500
Faiz Gelirleri 1.500
_____/_____
- D) _____/_____
Faiz Gelirleri 1.500
Gelir Tahakkukları 1.500
_____/_____
- E) _____/_____
Bankalar 1.275
Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar 225
Gelir Tahakkukları 1.500
_____/_____

ÇÖZÜM

İsmail KELES.

ÜNİTE TESTLERİ

SORU

1 Dolar = 1,30 TL kuru ile kasa hesabına kaydedilen 2.000 Doların bir kısmı bozdurulduğunda karşılığında alınan 2.580 TL'nin 630 TL'si kambiyo karı olarak kaydedildiğine göre, bozdurma sırasındaki kur aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1,57 B) 1,66 C) 1,72 D) 1,87

ÇÖZÜM

İsmail KELES.

ÜNİTE TESTLERİ

ÇÖZÜM

SORU

İşletme tarafından düzenlenen bir çekin tahsil edildiği, bankadan gönderilen dekonttan anlaşılmıştır.

Buna göre, yapılması gereken kayıta aşağıdaki hesaplardan hangisinin kullanımı doğrudur?

- A) Kasa Hesabı borçlu
- B) Bankalar Hesabı borçlu
- C) Alınan Çekler Hesabı alacaklı
- D) Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri Hesabı borçlu
- E) Alınan Çekler Hesabı borçlu

İsmail KELES.

ÜNİTE TESTLERİ

ÇÖZÜM

SORU

Aşağıdaki olaylardan hangisi işletmede kasa fazlasının ortaya çıkmasına neden olur?

- A) Fazla para ödenmesi
- B) Noksan para ödenmesi
- C) Noksan para alınması
- D) Ödeme kaydının eksik yapılması
- E) Ödeme kaydının yapılmamış olması

İsmail KELES.

ÜNİTE TESTLERİ

ÇÖZÜM

SORU

İşletmenin bankadaki hesabıyla kayıtları arasında 720 TL'lik fark saptanmış ve ilgili hesaplara kaydedilmiştir. Farkın nedeninin, işletme tarafından keşide edilen ve ödemesi gerçekleşen çekin, işletme tarafından kaydedilmemesi olduğu belirlenmiştir.

Buna göre yapılması gereken kayıt aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri hesabı borçlu, Sayım ve Tesellüm Fazlaları hesabı alacaklı
- B) Sayım ve Tesellüm Noksanları hesabı borçlu, Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri hesabı alacaklı
- C) Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri hesabı borçlu, Sayım ve Tesellüm Noksanları hesabı alacaklı
- D) Bankalar hesabı borçlu, Sayım ve Tesellüm Noksanları hesabı alacaklı
- E) Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri hesabı borçlu, Bankalar hesabı alacaklı

İsmail KELES

ÜNİTE TESTLERİ

ÇÖZÜM

SORU

İşletmenin dönem içinde satın alarak aktifleştirdiği 800 TL tutarındaki posta pullarının 450 TL'lik bölümünün kullanılmadığı dönem sonunda yapılan sayım sonucunda anlaşılmıştır.

Buna göre, dönem sonunda yapılması gereken kayıt aşağıdakilerden hangisidir?

A) _____/_____

Genel Yönetim Gideri Hs	350	
Diğer Stoklar Hs		350

_____/_

B) _____/_____

Diğer Stoklar Hs	450	
Genel Yönetim Giderleri Hs		450

_____/_

C) _____/_____

Genel Yönetim Gideri Hs	350	
Diğer Hazır Değer Hs		350

_____/_

D) _____/_____

Diğer Hazır Değerler Hs	450	
Genel Yönetim Giderleri Hs		450

_____/_

E) _____/_____

Kasa Hs	450	
Diğer Hazır Değer Hs		450

_____/_

İsmail KELES.

ÜNİTE TESTLERİ

ÇÖZÜM

SORU

Bir işletmeye bankadan gelen dekonttan, işletme lehine 5.800 TL faiz tahakkuk ettirildiği ve bu faize ilişkin gelir vergisinin hesaben tahsil edildiği anlaşılmaktadır.

Bu dekonta ilişkin yapılması gereken kayıt aşağıdakilerden hangisidir? (Vergi %10)

A) _____/_____

Kasa	5.220	
Ödenecek Vergi ve Fonlar	580	
Faiz Gelirleri		5.800

B) _____/_____

Bankalar	5.800	
Ödenecek Vergi ve Fonlar	644	
Faiz Gelirleri		6.444

C) _____/_____

Bankalar	5.800	
Peşin Ödenen Vergi ve Fon	644	
Faiz Gelirleri		6.444

D) _____/_____

Bankalar	5.220	
Peşin Ödenen Vergi ve Fon	580	
Faiz Gelirleri		5.800

İsmail KELES

ÜNİTE TESTLERİ

SORU

ASD işletmesinin Aralık ayı geçici mizanına göre banka hesabının borç toplamı 75.000 TL, alacak toplamı 67.500 TL'dir. Bankadan gelen ve 31 Aralık tarihindeki işlemleri gösteren banka ekstresinde yer alan bilgiler şöyledir:

- Tahsile verilen çeklerden 2.500 TL'lik kısmı tahsil edilmiş, 500 TL'lik kısmı ise tahsil edilemediği için işletmeye iade edilmiştir.
- Keşide edilen çeklerden 1.750 TL'lik kısım alacaklılara ödenmiştir.
- İşletmenin banka hesabından bankanın yıllık hizmet bedeli olarak 250 TL tahsil edilmiştir.

Buna göre, işletmenin banka hesabının yıl sonu bakiyesi ne kadardır?

- A) 5.000 TL B) 7.750 TL
C) 8.000 TL D) 8.500 TL

ÇÖZÜM

İsmail KELES

ÜNİTE TESTLERİ

SORU

T AŞ, sermayesinin %60'ına sahip olduğu L AŞ'nin kâr dağıtma kararı alması üzerine, aşağıdaki kayıtlardan hangisi yapılmaz?

- A) _____/_____
Bağlı Ortaklardan Alacak Hs xx
Bağlı Ortaklıklardan Temettü Geliri Hs xx
_____/_____
- B) _____/_____
İştiraklerden Alacaklar Hs xx
İştiraklerden Temettü Geliri Hs xx
_____/_____
- C) _____/_____
Bağlı Ortaklardan Alacak Hs xx
İştirakler Hs xx
_____/_____
- D) _____/_____
İştiraklerden Alacak Hs xx
İştirakler Hs xx
_____/_____
- E) _____/_____
Bağlı Ortaklıklardan Alacak Hs xx
Diğer Olağan Gelir ve Karlar Hs xx
_____/_____

ÇÖZÜM

İsmail KELES.